

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ

Доповідь директора НБ ім.. М. Максимовича Г. М. Голиша

Шановний Олександр Володимировичу, шановні члени Вченої ради! Відомий британський мислитель Томас Карлейль свого часу досить промовисто визначив місце університетської бібліотеки: «Університет – це зібрання розумних людей навколо гарної бібліотеки». Посутньо таку ж думку висловив і відомий американець Шелбі Фут, який зазначив, що «університет – це лише група будинків, зібраних навколо бібліотеки». Усвідомлення визначальної ролі книгозбірні в багатогранній системі університетської освіти знайшло своє відображення й у Законі України «Про вищу освіту», де бібліотека названа одним із основних поряд з факультетами й кафедрами структурних підрозділів закладу вищої освіти.

Діяльність бібліотеки ЗВО проводиться у відповідності з низкою правових документів, зокрема: законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про бібліотеки й бібліотечну справу», положенням «Про бібліотеку вищого навчального закладу», низкою підзаконних актів міністерств і відомств та нормативних документів університету.

Ст. 33, п. 3. Основними структурними підрозділами закладів вищої освіти (крім коледжів, які не здійснюють підготовку бакалаврів) є факультети, кафедри, бібліотека.
Ст. 33, п. 6. Заклад вищої освіти зобов'язаний мати у своєму складі бібліотеку, бібліотечний фонд якої має відповідати вимогам стандартів освітньої діяльності.

Закони України

Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 № 1556-VII

Наукова бібліотека

Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII

Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР

Постанови кабінету міністрів

Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року "Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України": Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 219-р

Про припинення використання бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. № 177

Наукова бібліотека

Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 743-р

Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 743-р

Міністерство культури України

Про затвердження Типових правил користування бібліотеками в Україні: Наказ Мінкультури і мистецтв України від 5 трав. 1999 р. № 275

Про впорядкування умов оплати праці працівників культури на основі Єдиної тарифної сітки: Наказ МКТУ від 18 жовт. 2005 р. № 745

Наукова бібліотека

Про затвердження Порядку відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання: Наказ Міністерства культури України від 14 червня 2016 року № 437

Про внесення змін до Типових правил користування бібліотеками в Україні: Наказ Міністерства культури України від 19 квітня 2017 р. № 340

**Нормативні документи Черкаського національного
університету
імені Богдана Хмельницького**

Правила внутрішнього розпорядку Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: Наказ ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького від 22.05.2015 року № 101	Положення про наукову бібліотеку імені Михайла Максимовича Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: Затверджено вченою радою 14.12.2015 року, протокол № 3
Наукова бібліотека	
Положення про проведення атестації працівників наукової бібліотеки імені Михайла Максимовича Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: Затверджено вченою радою 11.02.2016 року, протокол № 4	Правила користування науковою бібліотекою імені Михайла Максимовича Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: Затверджено ректором від 25.05.2016 року

Між тим сьогодні університетська бібліотека переживає не найкращі свої часи. В умовах інформаційного й глобалізованого суспільства та його діджиталізації вона змушена функціонувати в умовах цілої низки непростих викликів, серед яких виділяються такі:

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

- криза традиційного книгочитання;
- онлайн-альтернатива як загроза традиційній бібліотеці;
- потреба радикальної зміни бібліотечних сервісів і технологій;
- поява «гаджетного» покоління користувачів;
- припинення централізованого постачання навчальної літератури;
- перманентна духовна криза соціуму;
- кардинально нові вимоги до суб'єктів бібліотечної справи й недосконалість системи підготовки й перепідготовки кадрів;
- хронічне недофінсування галузі й превалювання «залишкового» принципу;
- недостатня мотивація праці бібліотечних працівників через низький рівень винагороди тощо.

Шукаючи адекватні відповіді на ці непрості виклики та усвідомлюючи свою високу місію як інформаційно-просвітницького осердя університету, колектив книгозбірні має у своєму активі деякі досягнення й намагається вирішувати сьогоденні проблеми. Бібліотека книжкою й читачем живе, а тому розпочнемо зі статистики фондів. На цей час вони становлять майже 741 тис. примірників книг, періодичних видань та інших видів друкованої продукції, а за цільовим призначенням – 160 тис. – це наукові видання, 225 тис. – навчальні.

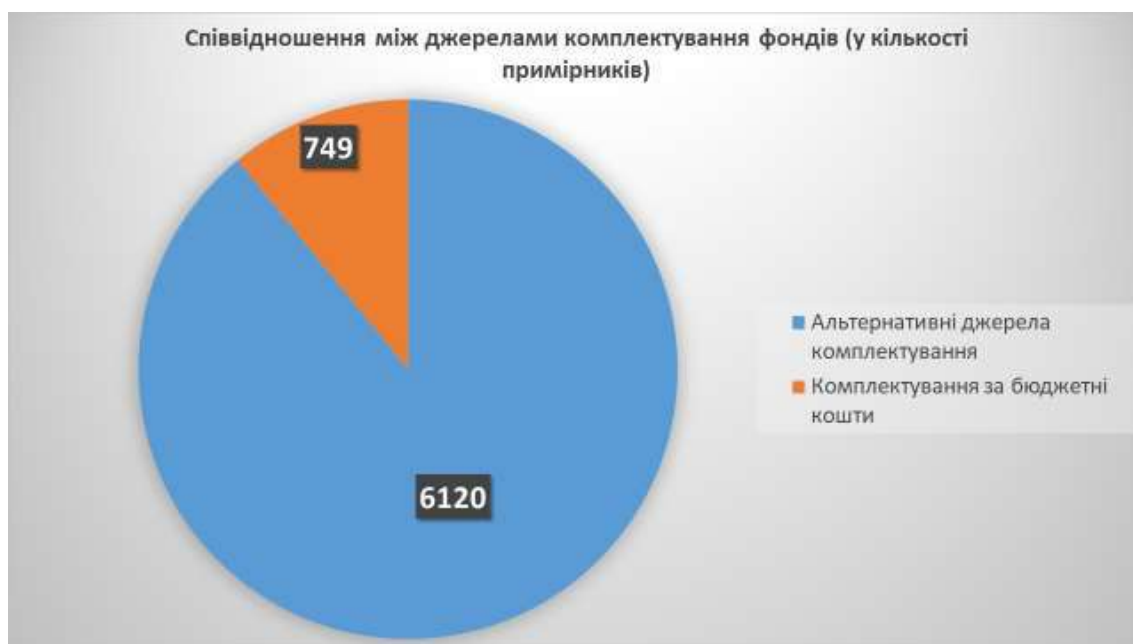
ФОНД НБ ІМ. М. МАКСИМОВИЧА

740976

примірників книг, брошур, журналів та авторефератів

На загал зазначимо, що наші фонди значною мірою застарілі і, як впливає з проведеного нами нещодавнього опитування студентів, 91 % з них висловлюють саме таку думку. Посудіть самі, за останні 4 роки придбано коштом університету лише 749 примірників навчальної й наукової літератури, що й віддалено не відповідає освітньо-науковим потребам користувачів. Це змушує дирекцію шукати альтернативні шляхи поповнення бібліотечних фондів і вдаватися до фандрайзингу: пошук спонсорів, обмінні операції з провідними бібліотеками України, книжковими видавництвами, авторами видань, дарувальниками тощо. На загал в такий спосіб ми поповнили наші фонди за 4 роки на 6120 примірників, що у 8 разів переважає придбану за університетські кошти літературу.

Пишаємося своїм фондом рідкісної літератури, котрий містить майже півтори тис. примірників унікальних видань XVIII – поч. XX ст. Серед них – 72-томне видання творів Вольтера (франц., 1785 р.) та 82-томний «Енциклопедичний словник» Брокгауза й Ефрона, періодика кінця XIX – поч. XX ст. (в т. ч. часопис «Киевская старина» від 1882 до 1906 та «Педагогический листок» 1900 – 1909 рр.). Проте, на жаль, умови зберігання цих раритетів залишають бажати кращого, а відтак нагальною є потреба у виділенні коштів для створення належного мікроклімату зберігання рідкісних документів, які є національним надбанням.

1500 примірників

ФОНД РІДКІСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Сучасна бібліотека має стати й новою інфраструктурою, призначеною для збереження й транслявання знань у цифровому форматі. У цьому сегменті маємо колекцію електронних версій наукових, навчальних, художніх і періодичних видань загальною кількістю понад 16 тис. примірників. Поряд з цим активно здійснюється процес оцифрування наявних фондів, благо що завдяки спонсорській допомозі наразі маємо у своєму розпорядженні єдиний серед бібліотечних установ області професійний сканер. На сьогодні оцифровано 1500 документів. Звісно ж, така статистика не може нас вдовольняти, але ж для нарощування темпів оцифрування документів нам треба придбати ще щонайменше 2 одиниці дорожовартісної копіювальної техніки та задіяти 2-х фахівців лише на цих процесах. До речі, як впливає з моніторингу студентської думки, 53 % наших молодих користувачів віддають перевагу електронним версіям навчальної й наукової літератури.

Важливе місце у фондових активах книгозбірні посідає наш інституційний репозитарій як відкритий електронний архів, що слугує платформою для оприлюднення серед академічного загалу творчого доробку університетських вчених. На сьогодні в репозитарії представлено 1677 електронних версій праць наших викладачів, що є лише мізерним віддзеркаленням корпоративного творчого доробку. Причиною такого становища є прямий спротив цій справі багатьма НПП через нерозуміння ними значення такого способу тиражування їхніх наукових надбань. У поточному році сторінки репозитарію відвідало на загал 515 користувачів. Їх би було куди більше, аби не постійні збої в роботі сервера, який уже давно

потребує заміни. Як варіант – переміщення цього контенту на хмарний сервіс університету.

Маємо визнати й прикрий факт перевантаження наших бібліотечних фондів морально застарілою та фізично зношеною літературою. Відтак у рамках чинних параметрів активізуємо вилучення й списання таких бібліотечних документів. За остання 5 років нами було списано 6058 незатребуваних примірників літератури на суму 25810 грн.

Серед наших сьогоденних пріоритетів – удосконалення бібліотечно-бібліографічних сервісів. Обслуговування користувачів проводиться на 4-х абонементів та в 5 читальних залах, які носять переважно галузевий характер.

На жаль, кадрові перетурбації змусили нас перейти до однозмінного обслуговування користувачів упродовж лише 5-х днів тижня. Своєрідну нитку Аріадни для орієнтування у складних лабіринтах інформації користувач знайде в залі каталогів, де він може скористатися як

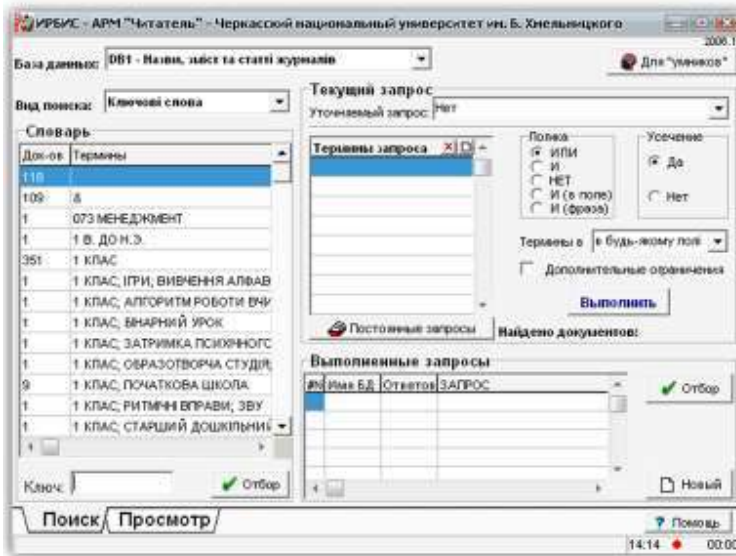
традиційними (систематичним, алфавітним), так і електронним каталогами. Принагідно зазначимо, що загальна кількість записів електронного каталогу понад 303 тис. документів і його наповнення систематично нарощується. Працівники інформаційно-бібліографічного відділу широко застосовують такий сервіс, як вибіркове розповсюдження інформації з Е-доставкою її безпосередньо на кафедри. Лише цього року опрацьовано 80 комплексних і окремих тем, надано понад 1900 інформаційних джерел. Ці показники були б куди вищими, аби на кафедрах більш активно опрацьовували надану вибіркиму інформацію.

Нами надається й дистанційна послуга «Віртуальна довідка», проте нею в поточному році скористалося лише 77 користувачів, яким надано 281 джерело інформації.

Удосконалення наявних та створення нових Б-сервісів потребує нагальної модернізації автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи, адже існуюча її версія ІРБІС-32 вже безнадійно застаріла. На часі придбання нової української АБІС УФД-бібліотека.

ІРБІС-32

На тлі глобальної кризи бібліотечної справи маємо визнати й значне зниження відвідуваності бібліотеки нашими користувачами. Це пов'язано із слабким оновленням бібліотечних фондів та наявністю он-лайнальтернатив. З іншого боку, корені такого становища слід шукати і в недостатній мотивації студентів з боку викладачів щодо систематичної роботи з якісною навчальною та науковою літературою.

Під час проведеного нами нещодавно вибіркового моніторингу студентів кількох ННІ 34% респондентів відповіло, що викладачі не вмотивовують їх працювати з літературою, а 8% взагалі не рекомендують користуватися бібліотечними фондами. Втім у цьому сегменті освітнього процесу активність у зверненні до інформаційних ресурсів бібліотеки демонструють студенти й викладачі ННІ міжнародних відносин, історії і філософії, ННІ української філології і соціальних комунікацій, іноземних мов, інформаційних та освітніх технологій. Позитивний досвід мотивації роботи з книгою напрацювали професори А. Ю. Чабан, А. Г. Морозов, В. Т. Поліщук, В. В. Масненко, доцент М. Н. Гаврилюк. Відтак, комунікація «Викладач – студент – бібліотека» має набути реальних втілень задля результативного опанування фахом й протидії профанації цього процесу.

КОМУНІКАЦІЯ «ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ – БІБЛІОТЕКА»

З нашого боку плануємо трансформувати читальні зали на зони вільного інтелектуального спілкування та створити зони відпочинку з м'якими меблями й кавовими автоматами. Звісно, такі новації потребують немалих фінансових затрат.

Сьогодні в книгозбірні існує комп'ютерна бібліотечна мережа, зв'язана із локальною мережею університету; кількість персональних коп'ютерів становить 35 одиниць, з них лише 9 – для користувачів. Маємо з прикрістю констатувати не лише очевидну нестачу ЕОМ, але й їхню моральну й фізичну застарілість, оскільки вік наймолодших із них уже перевершив 6 років. Останнім часом дедалі більше комп'ютерів виходить із ладу (лише цього року – 5 машин). У бібліотечному корпусі функціонує WiFi-зона, що дає можливість працювати користувачам з власними гаджетами. Ще й досі не вирішена проблема підключення до локальної мережі й створення WiFi-зони в гуртожитку №4, а тому розташовані там читальні зали природничих та економічних наук не можуть функціонувати достатньо повноцінно.

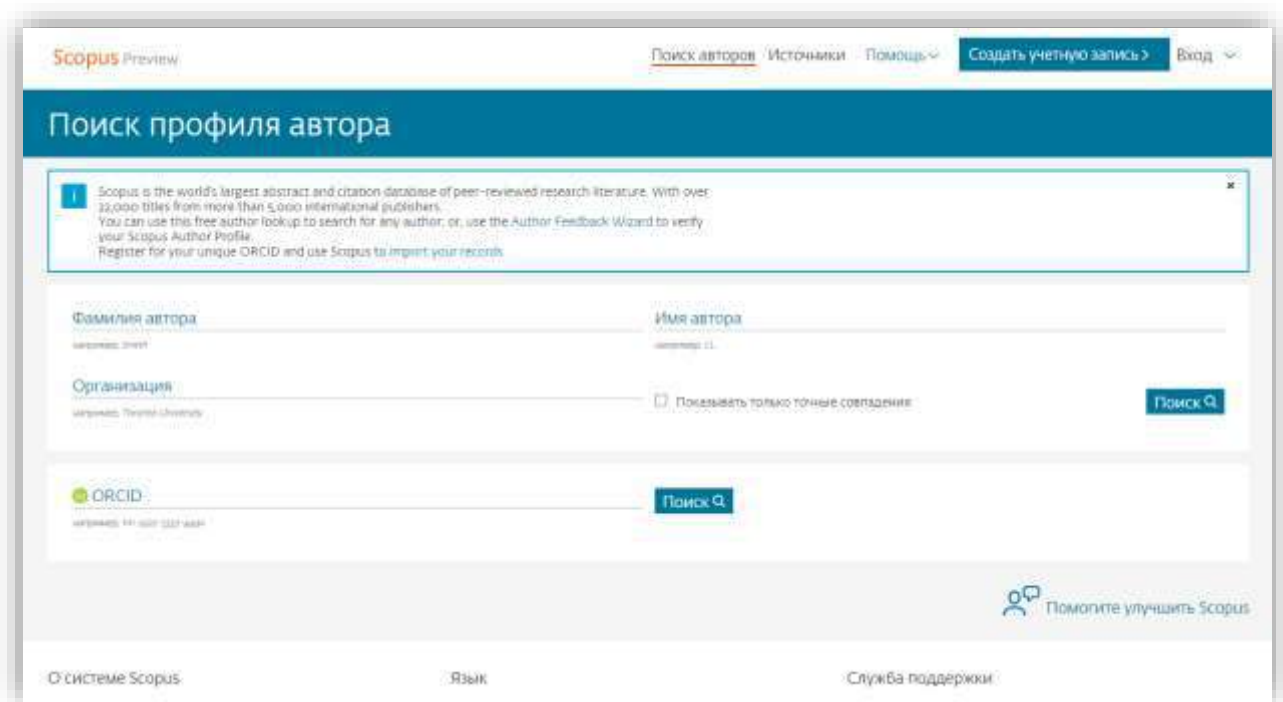
Для якісного проведення вебінарів, онлайн-конференцій, семінарів, перегляду лекцій провідних вчених світу вже давно на часі створення сучасного Skype-кабінету.

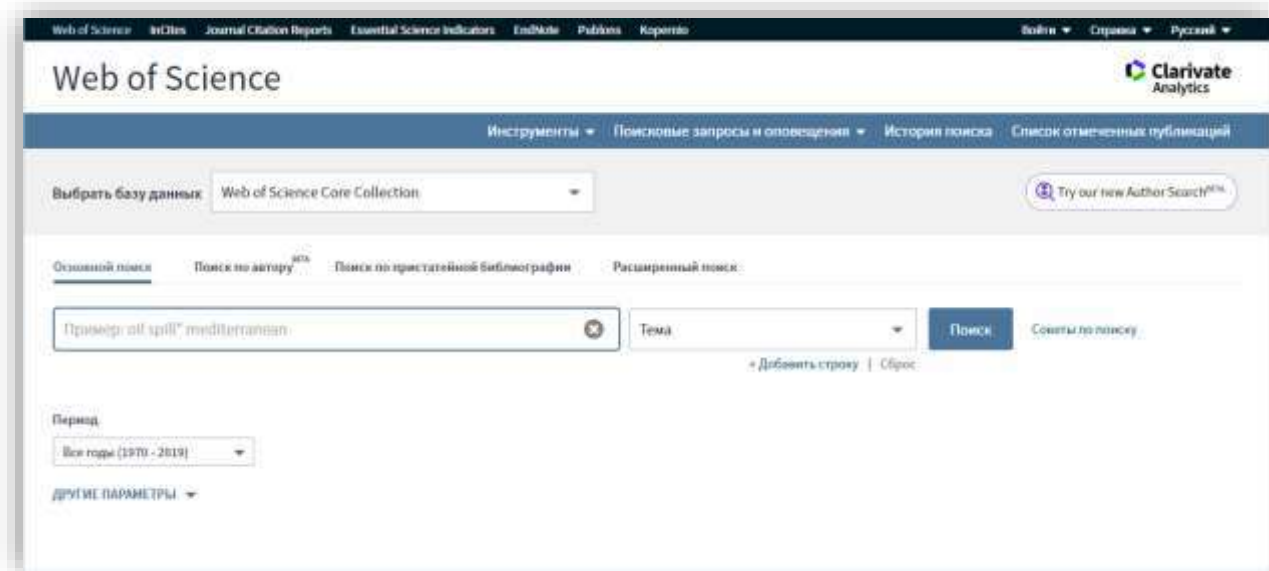

Одним із засобів комунікації бібліотеки з користувачами є веб-сайт книгозбірні, який має 33 пункти меню, фотогалереї та інформаційні сторінки. Від часу створення у 2009 р. сайт уже відвідало понад 755 тис. користувачів, а щомісячний показник сягнув за 10 тис. Ми посідаємо за відвідуваністю сайту 12-те місце серед бібліотек України. Нині активно працюємо над оновленням сайту, яке полягатиме в переході на нову платформу і макет, доповнення його новими елементами (слайдерами, галереями), переміщення пунктів меню, зміна кольорового наповнення тощо. На часі й створення нових сторінок у мережах Facebook та Instagram, а також Youtube.

Згідно з сучасними вимогами бібліотека активно долучається до вебометрії. Віднедавна за сприяння проректора професора С. В. Корновенка ми отримали доступ до реферативної бази даних платформ Scopus і Web of Science. На просторах вказаних баз побачили світ 913 публікацій наших НПП і завдяки цьому та взаємодії викладачів з бібліотекою ЧНУ зайняв 17-місце із 166 місць рейтингу університетів за показниками Scopus у 2019 р.

Маємо також за високу честь сприяти професорам та доцентам університету у впорядкуванні відповідної інформації про них у вільній енциклопедії Вікіпедія та у пошуковій бібліометричній системі Google Scholar. На сьогодні така допомога надана сімдесятьом НПП.

У царині власної видавничої діяльності нами напрацьований певний позитивний досвід, що дістав схвалення в бібліотечній спільноті України. Лише за останні 10 років побачили світ понад 60 окремих видань, у їх числі – монографії, навчальні посібники, краєзнавчі й довідкові видання.

На одному з перших місць – бібліографічні й біобібліографічні покажчики запроваджених нами серій «Вчені України» та «Вчені ЧНУ ім. Б. Хмельницького», які стали не лише трибуною пропаганди фондів, але й

ефективним засобом іміджевого просування нашої alma mater через його відомі персоналії (представлені в усіх провідних бібліотеках України). До речі, 12 випусків цих видань вже знаходяться у фондах Баварської державної бібліотеки (ФРН, Мюнхен). Популярним в області є й наше видання «Відгомін. Імідж ЧНУ в інформаційному просторі», побачило світ вже 22 його випуски. Зі стін бібліотеки вийшло й єдине в Україні видання «2300 вибраних мудрих думок про книгу і читання». Знайшов свого читача й наш онлайн-веббібліографічний покажчик «Історія м. Черкаси». За 5 останніх років працівниками бібліотеки опубліковано й понад 120 наукових і публіцистичних статей. Задля створення й підтримання позитивного іміджу книгозбірні систематично виступаємо на шпальтах обласних газет та всеукраїнського тижневика «Освіта», а також у теле- і радіоефірі. Недоліком є відсутність публікацій у виданнях, що індексовані в наукометричних базах даних та неучасть у грантових програмах. Простежується й недостатня активність працівників щодо участі в роботі всеукраїнських та міжнародних конференцій (зазвичай – директор та ще троє працівників).

Працівники бібліотеки намагаються впливати на підвищення бібліографічної культури в академічному середовищі. Саме з цією метою поряд з консультаціями ми видали кілька методичних видань, зокрема. останній з них – «Класифікація та базові вимоги до створення наукових і навчальних видань».

Наша бібліотека позиціонує себе і як потужний культурно-просвітницький центр університету й нашого краю. Відтак, ми організовуємо тематичні книжкові виставки (в тому числі й віртуальні) та масові заходи. Ми активно співпрацюємо з усіма обласними організаціями національних творчих спілок і саме в стінах книгозбірні вже 5 років поспіль вручалася краєзнавча премія ім. М. Максимовича.

На загал лише минулого року бібліотекою організовано проведення 223 тематичних виставок та 43 масових заходів і ними охоплено 5100 користувачів та експоновано майже 6 тис. примірників літератури. У мережі Facebook ми пропонуємо для огляду «Новинки художньої літератури» та «Вірш тижня». У цій же мережі було анонсовано й книжковий флешмоб «Поділися важливою для тебе книгою».

Віднедавна на базі нашої бібліотеки працює народний університет «Освіта – упродовж життя» обласної ГО «Академія наукових технологій». Плануємо започаткувати роботу студії ретродокументальних фільмів з подальшими публічними переглядами як у наших стінах, так і он-лайн. На сьогодні вже маємо у своїй кінотеці 10 документальних стрічок, які люб’язно передані нам працівниками ЦДКФД ім. Пшенишного. Для більш якісного проведення масових заходів нам конче необхідно придбати ноутбук, а в перспективі – й відеокамеру.

Задля іміджового просування в інформаційному просторі, пропаганди книжкових фондів доцільно було б відкрити музей історії книги. Розуміючи затратність цієї справи, плануємо її розпочати зі створення віртуального варіанту музейного осередку.

Принагідно зазначимо, що ми один із небагатьох в Україні університетських підрозділів, котрі мають статус іменних. Рішенням Вченої ради університету у вересні 2014 р. наша книгозбірня отримала ймення людини-академії М. Максимовича. Вважаємо, що бажаним і цілком логічним стало б створення в нас науково-просвітницького товариства ім. М. Максимовича.

Місія просвітницького центру спонукала нас і до реалізації проектів монументальної пропаганди. Відтак за підтримки ректора і через фандрайзинг ми отримали два чудових об’єкти Пам’яті: пам’ятний знак

«Книжкова мудрість» та одну з найкращих в Україні меморіальну стелу М. Максимовича.

Меморіальна стела Михайлу Максимовичу

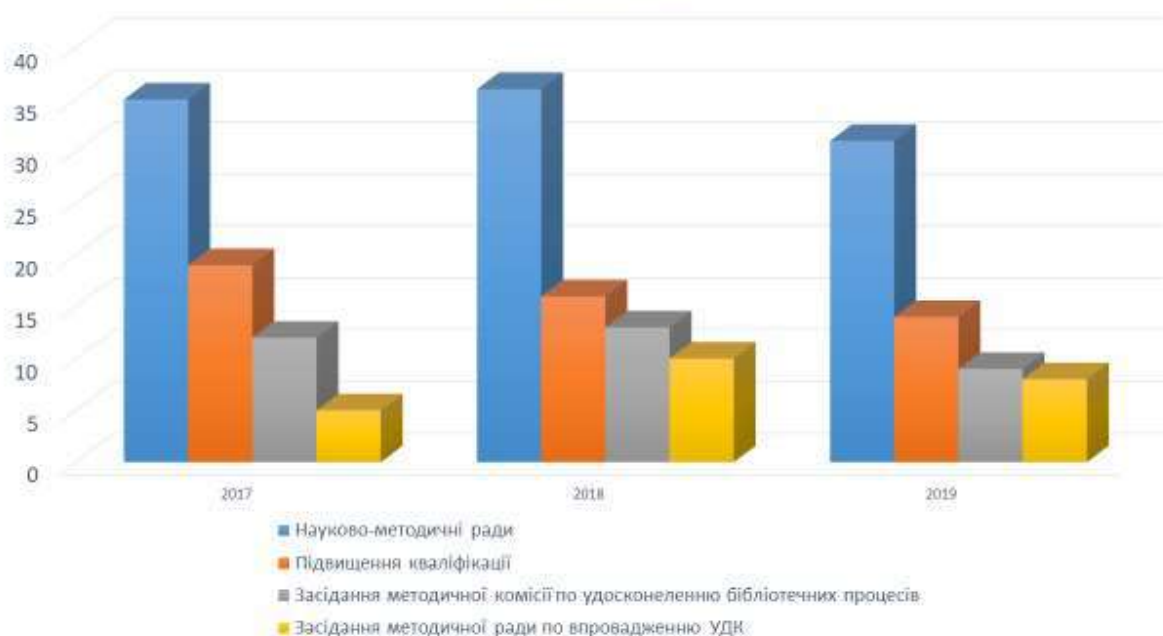
Відкриття пам'ятного знаку «Книжкова мудрість»

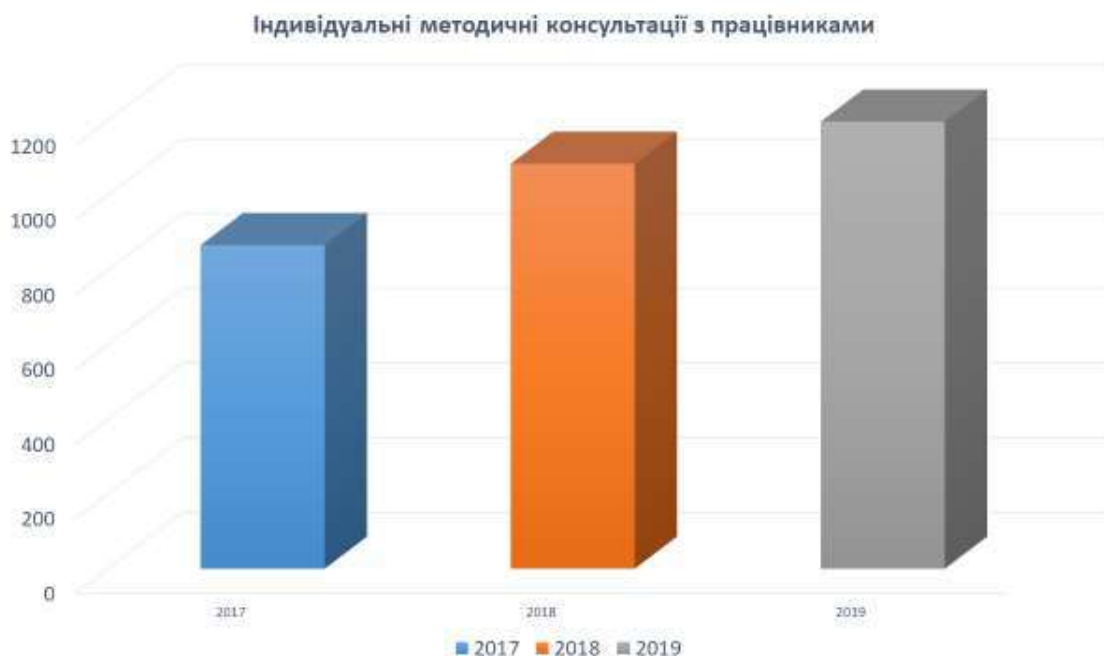
Запорукою успіху роботи бібліотеки є самовіддана праця її співробітників. Ми втішені тим, що 100 % опитаних нами студентів задоволені роботою бібліотечного персоналу. На жаль, після кадрових оптимізацій та звільнень за власним бажанням деяких працівників нам довелося піти непопулярним шляхом розширення кола службових обов'язків без додаткової винагороди, відтак доводиться одному працівникові опікуватися двома читальними залами чи кількома технологічними процесами. Вважаємо, що резерви кадрових скорочень у нас вже вичерпано. Ми усвідомлюємо, що в умовах діджиталізації народжується й новий тип бібліотечно-інформаційного фахівця. Задля його формування науково-методичний відділ бібліотеки організовує проведення семінарів, круглих столів, тренінгів, майстер-класів тощо.

Динаміка показників методичної роботи НБ ЧНУ ім. М Максимовича

	Науково-методичні ради	Навчально-методичні семінари «Школа бібліотекаря» (включаючи вебінари) по підвищенню кваліфікації	Засідання методичної комісії по удосконаленню бібліотечних процесів	Засідання методичної комісії по впровадженню УДК в бібліотечні процеси	Індивідуальні методичні консультації
2017	33	19	12	5	867
2018	36	16	13	10	1085
2019	31	14	9	8	1198

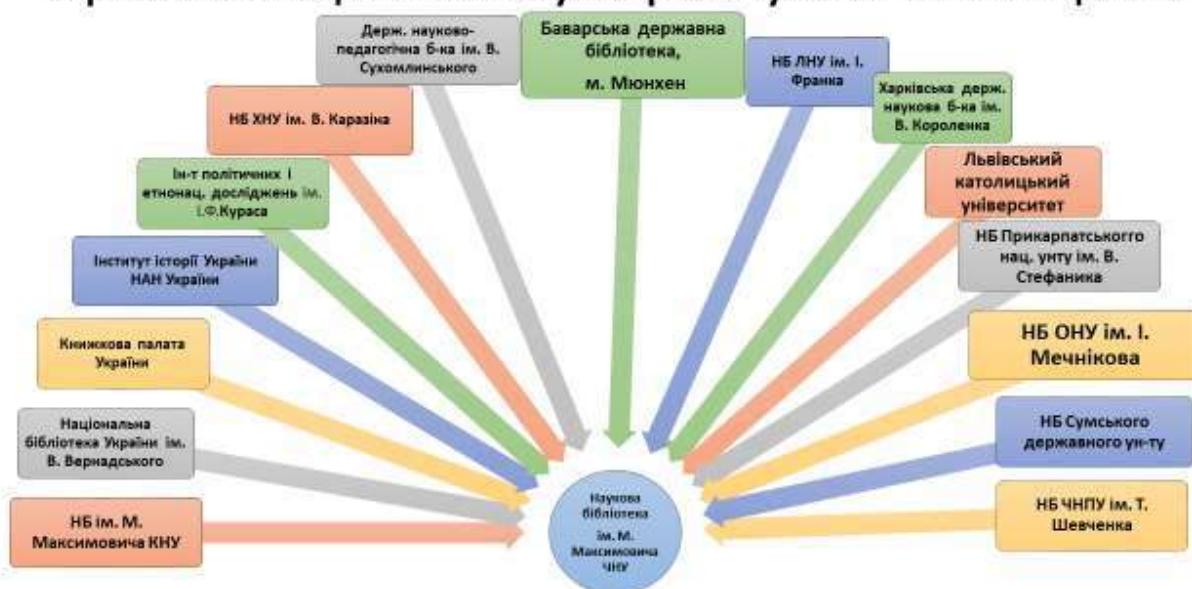
Методична робота

Наша книгозбірня має багатовекторні зовнішні зв'язки з національними бібліотеками та книгозбірнями провідних університетів України. Завдяки цьому забезпечується корпоративна співпраця, вивчення передового досвіду, обмін літературою тощо.

ЗОВНІШНІ ЗВ'ЯЗКИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. М. МАКСИМОВИЧА ЧЕРКАСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

На завершення кілька слів про нашу господарську діяльність, адже інтер'єри бібліотечних приміщень мають бути взірцем впорядкованості й належного рівня естетичного оформлення. Ми вдячні господарським службам на чолі з проректором Ю. Г. Удовенком за підтримку в ремонтах приміщень. Поряд з використанням університетських коштів активно

займаємося фандрайзингом й відтак за останні 10 років залучено понад 200 тис. спонсорської допомоги.

ЧИТАЛЬНИЙ ЗАЛ ГУМАНІТРАНИХ НАУК

Щодо заробляння власних коштів, то тут стикаємося з певними нормативно-правовими й ментальними перешкодами. І все ж спробуємо в перспективі запровадити деякі платні послуги, зокрема: формування бібліографічних списків для кваліфікаційних та наукових праць, редагування бібліографічного опису, електронна доставка документів, визначення індексу УДК та авторського знаку, створення презентацій у форматі Power Point, сканування та ксерокопіювання документів тощо.

Підсумовуючи, хочу запевнити членів вченої ради та її голову, що колектив бібліотеки усвідомлює сучасні виклики й наші проблеми та бачить перспективи їхнього вирішення. Однак це можливо лише за умови співпраці й усілякої підтримки з боку ректорату, Вченої ради, студради та всього колективу нашої alma mater.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Технічні збої у роботі АБІС «ІРБІС 32»

Порушення питання про національну корпоративну програму технічного забезпечення відомчих бібліотек з метою подальшої міжбібліотечної співпраці;

Придбання нової української версії АБІС «УФДУ Бібліотека»

Перенасиченість книжкового фонду

Активна співпраця з дирекціями ННІ та деканатами факультетів щодо визначення відповідності фонду потребам користувачів;

Необхідність вилучення із фондів морально застарілої та фізично зношеної літератури;

Організація акцій-розпродажу (вилучені книги або макулатура) «Книги за смішною ціною» або «Валіза забутих книг» (уже маємо перші успіхи)

Застаріле апаратне обладнання

Пошук спонсорів з метою придбання нових комп'ютерів та іншого технічного обладнання;

Участь у конкурсних проектах, грантах з метою пошуку додаткових джерел фінансування

Створення повнотекстової інформаційної бази

Придбання нового потужного сервера

Оновлення застарілого сайту

Оновлення дизайну, створення нового мейкету, перехід на іншу платформу

Доповнення сайту новими елементами

Створення сторінок у соціальних мережах Facebook та Instagram з метою інформування та взаємодії з різними віковими категоріями

Створення символіки бібліотеки

Створення Youtube каналу для оформлення відеотеки (фільми, репортажі тощо)

Закупівля нової за рахунок виручених від здачі макулатури коштів, користувачів

Електронне придбання електронних версій підручників та періодичних видань

Активне оцифрування документів, які користуються підвищеним попитом

Недостатня укомплектованість фондів

Пошук додаткових статей фінансування

Впровадження в практику роботи бібліотеки платних послуг;
формування бібліографічних списків для курсових, дипломних та наукових робіт

Редагування бібліографічного опису; електронна доставка документів; користування послугами міжбібліотечного абонементу

Надсилання інформації електронною поштою; визначення індексу УДК та авторського знаку до наукових праць;

Створення презентацій у форматі Power Point

Сканування документів; ксерокопювання документів

Підвищення професійної кваліфікації

Курси підвищення кваліфікації в т. ч. дистанційні; участь у конференціях, семінарах, навчаннях

тренінги за участю фахівців з бібліотечної справи, комп'ютерних технологій

допомога психологів-волонтерів, креативних менеджерів, дизайнерів тощо; кадрова мобільність

Осучаснення форм і методів обслуговування користувачів

Створення відкритого доступу; створення активних книгосховищ

Трансформація абонементів та читальних залів на зони неформального, вільного, інтелектуального спілкування

Реорганізація приміщень на зони створення творчих лабораторій

Зон відпочинку із застосуванням дизайнерських меблів, кавових апаратів;

Оренда приміщень (в рамках надання платних послуг);

Зовнішня реклама: в соціальних мережах, на телебаченні, за участю у заходах відомих діячів науки, літератури, спорту тощо

Участь у благодійних проєктах

Громадська діяльність

Слабкість зворотнього зв'язку з користувачами

Анкетування

Співпраця з студентською радою університету з метою організації спільних проєктів

Осучаснення інтер'єру бібліотеки

Студентські дипломні проєкти